

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mráky ve věci žalobce: **J. H.**, zastoupeného advokátem Mgr. Jaroslavem Hanusem, Žižkova tř. 183/33, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2023, sp. zn. OREG/4065/2023/veva1, čj. KUJCK 49661/2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 11. 2024, čj. 61 A 27/2023 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se vrací k rukám jeho advokáta soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Odůvodnění:

1. Popis věci a průběh předchozího řízení

[1] Stavební úřad při kontrolní prohlídce zjistil, že žalobce na pozemku v k.ú. B. nad V. zahájil dne 1. 4. 2021 výstavbu zemědělská usedlosti (dřevostavba na betonové základové desce o zastavěné ploše 280 m²), plechové garáže o zastavěné ploše 18 m² a drátěného oplocení, to vše bez příslušného oprávnění podle stavebního zákona. V souladu s § 129 odst. 2 stavebního zákona proto stavební úřad zahájil řízení o odstranění stavby a zároveň žalobce poučil o možnosti požádat o její dodatečné povolení. Žalobce žádost o dodatečné povolení stavby podal, avšak stavební úřad ji zamítl. Protože stavba nebyla dodatečně povolena, rozhodl stavební úřad o jejím odstranění. Toto rozhodnutí potvrdil žalovaný.

[2] Následně se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí o odstranění stavby. Krajský soud nyní napadeným rozsudkem žalobu zamítl, neboť žalobní námitky směřovaly proti rozhodnutí, kterým stavba nebyla dodatečně povolena, a mířily proto mimo podstatu posuzované věci. V rámci tohoto soudního řízení bylo totiž možné přezkoumat pouze splnění předpokladů pro odstranění stavby, přičemž soud námitky žalobce neshledal důvodnými, jelikož byly splněny podmínky podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona.

2. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost. Z jejího odůvodnění plyne, že stěžovatel rozsudek napadá dle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. (i když bez výslovného označení).

[4] Krajský soud údajně řádně nevypořádal žalobní námitky, které vznesl proti rozhodnutí žalovaného, jakož ani náležitě nepřezkoumal splnění předpokladů pro nařízení odstranění stavby. Stěžovatel rovněž odmítl, že by jeho námitky směřovaly výhradně do řízení o dodatečném povolení stavby. Krajský soud si prý zjednodušil práci a prakticky odmítl provést věcný přezkum jeho námitek a rovněž neodůvodnil, proč se domnívá, že jeho námitky směřují do řízení o dodatečném povolení stavby, a nikoliv do řízení o odstranění stavby.

[5] Stěžovatel tvrdí, že postupoval na základě územně plánovací informace ze dne 26. 6. 2018, ve které bylo výslovně uvedeno, že oblast dotčených pozemků není řešena územním plánem obce Boršov nad Vltavou. Stěžovatel proto jednal v souladu s principem občanského práva, dle kterého je povoleno to, co není zakázáno, když územní plán obce na pozemku stěžovatele stavbu výslovně nevyklučoval. Stěžovatel byl v dobré víře a postupoval také v souladu se závazným stanoviskem orgánu územního plánování Magistrátu města České Budějovice (souhlasné a bez připomínek), jelikož nebylo vydáno do 30 dnů ode dne, kdy o něj bylo požádáno dle § 149 s. ř. Závazné stanovisko bylo následně zrušeno na žádost správního orgánu prvního stupně. Takový postup považuje stěžovatel za nezákonný. Argumentace krajského soudu, že aktivistický přístup správního orgánu lze považovat za projev procesní ekonomie a hospodárnosti, stěžovatel neakceptuje. Pokud by totiž správní orgán ctil zásadu procesní ekonomie a hospodárnosti, pak neměl být nečinný v zákonné 30denní lhůtě. Měl jednat ihned a nedohánět věc svým aktivismem v době, kdy se již stěžovatel řídil původním závazným stanoviskem správního orgánu.

[6] Stěžovatel trvá na nezákonnosti postupu žalovaného, který dotvářel územní plán obce Boršov nad Vltavou (resp. odkazoval na stanovisko nadřízeného orgánu územního plánování čj. KUJCK 24785/2022, sp. zn. OREG 13792/2022/lusn SO, ze dne 14. 03. 2022) a nepřipustně jej doplňoval, když tvrdil: „*Přestože v legendě tohoto výkresu je opomenuta položka ZPF, je z tohoto výkresu jednoznačně zřejmé, že se nejedná o území zastavěné ani řešením ÚPO navržené k zastavění a ani dotčené jinou nově navrhovanou změnou způsobu využití, a že dle samotného mapového podkladu se jedná o pozemky trvalého travního porostu. Při posouzení v kontextu celého ÚPO a zejména jeho grafické části, lze bezpochyby konstatovat, že se jedná o pozemky dle ÚPO náležející do ploch ZPF.*“ Takový postup doplňování územního plánu je dle stěžovatele nepřipustný.

[7] Krajský soud se údajně nesprávně vypořádal též s námitkou stěžovatele, že zde není dán veřejný zájem na odstranění předmětné stavby, když tato se nachází v těsné blízkosti

pokračování

mnoha rodinných domů a stavby „Jižní tangenty České Budějovice“. I z toho je patrné, že stěžovatel svou stavbu nerealizoval v „panensky“ nedotčené přírodě, která by vykazovala nějakou zvláštní hodnotu či potřebu ochrany. Stavbu umístil v území zastavěném a lidmi intenzivně užívaném. To, že stavěl na pozemku, který žalovaný (ale i prvostupňový správní orgán) účelově zařadil do zemědělského půdního fondu a na základě tohoto postupu vyvodil nepřipustnost stavby stěžovatele, nemůže být důvodem pro definitivní nepovolení stavby; ostatně správní orgány zcela běžně povolují vynětí stavebních pozemků ze zemědělského půdního fondu.

[8] Proto stěžovatel tvrdí, že stavba nebyla postavena v rozporu se zákonem a související dokumentací a rovněž nejsou splněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o odstranění stavby. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Požádal rovněž o přiznání odkladného účinku.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti samostatně nevyjádřil; pouze odkázal na svoje vyjádření v předchozím řízení a na odůvodnění rozsudku krajského soudu.

3. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve vyjádřil k námitce nepřezkoumatelnosti. Za nepřezkoumatelné se považuje takové rozhodnutí, ze kterého není patrné, jaké skutečnosti měl krajský soud za rozhodné, popř. jakými úvahami se řídil (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 52); rozhodnutí, kdy krajský soud nedostatečně zjistil skutkový stav, na němž staví své závěry a rozhodnutí zcela nesrozumitelné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, 133/2004 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007 - 107).

[11] Žádné z výše uvedeného se však nyní napadeného rozsudku netýká. Stěžovatel ostatně ani neuvedl, jaké konkrétní námitky krajský soud opomněl, a tato vada neplyne ani ze soudního spisu. Z obsahu spisu se naopak podává, že krajský soud všechny námitky vznesené stěžovatelem vypořádal a srozumitelně vysvětlil své závěry, jakož i důvody, které jej vedly k zamítnutí žaloby. Vysvětlil také, proč omezil svůj přezkum na splnění podmínek pro nařízení odstranění stavby.

[12] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že stěžovatel v kasační stížnosti nepřináší žádnou novou argumentaci. Jak krajský soud v rozsudku vysvětlil, ve vztahu k předmětné stavbě byla vedena dvě řízení, a to řízení o dodatečném povolení stavby a následně řízení o odstranění stavby. Protože stěžovatel napadl pouze rozhodnutí vydané ve věci odstranění stavby, mohl krajský soud v rámci své přezkumné činnosti pouze přezkoumat, zda byly splněny podmínky dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tedy podmínky, za kterých stavební úřad musí naříditi odstranění stavby. Stěžovatel přitom v žalobě ani v kasační stížnosti nevysvětluje, proč by stavba neměla být odstraněna. Argumentuje v zásadě pouze tím, že nijak nenarušuje veřejný zájem a nepoškozuje přírodu.

[13] Tvrzení stěžovatele, že jednal v souladu s principem občanského práva, považuje Nejvyšší správní soud za zcela liché, neboť stavební právo je součástí práva veřejného, které ovládají odlišné zásady a principy, a v případě realizace stavby neplatí, že „co není zakázáno, je povoleno“, nýbrž právě naopak lze stavbu provést jen tehdy, jsou-li pro to splněny zákonem stanovené podmínky.

[14] Ani s námitkou poskytnuté územně plánovací informace nemůže být stěžovatel úspěšný. Již krajský soud totiž dostatečně vysvětlil, že územně plánovací informace nenahrazuje rozhodnutí, které mělo být vydáno, a zároveň upozornil na časovou omezenost předběžné informace. Ta ostatně plyne z dokumentu samotného, ve kterém je uvedeno, že poskytnutá územně plánovací informace platí 1 rok ode dne jejího vydání. Datum vydání je stanoveno na 26. 6. 2018, přičemž předmětná výstavba započala až dne 1. 4. 2021, tj. téměř 3 roky od jejího vydání. Z územně plánovací informace je nadto zjevné, že dotčený pozemek leží v nezastavěném a nezastavitelném území, a výslovně v ní stojí, které „jevy“ se pozemku týkají (mj. třídy ochrany zemědělského půdního fondu). Vydaná územně plánovací informace proto nemá na řízení o odstranění stavby žádný vliv.

[15] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli ani v otázce tvrzené nezákonnosti postupu správního orgánu při zrušení závazného stanoviska. K tomu se vyjádřil již žalovaný na str. 3 napadaného rozhodnutí, kde uvedl, že stavební úřad pochyboval o správnosti „fiktivního závazného stanoviska,“ a to z důvodu, že dotčené pozemky se nachází v nezastavitelném území, na ploše ochrany zemědělského půdního fondu s vysokou třídou ochrany. Postup stavebního úřadu byl proto zcela v souladu se zákonem (§ 4 odst. 10 stavebního zákona).

[16] Stěžovatel namítá, že není dán veřejný zájem na odstranění stavby, neboť ji nerealizoval na území „panensky nedotčené“ přírody. Opomíjí však, že dotčená stavba neměla na pozemcích vůbec stát, neboť stěžovatel nedisponoval žádným rozhodnutím dle stavebního zákona, které by stavbu umožňovalo. Nařízení odstranění stavby nadto není podmíněno požadavkem veřejného zájmu.

[17] Uvedl-li stěžovatel v kasační stížnosti, že „stavěl na pozemku, který žalovaný (ale i prvostupňový správní orgán) účelově zařadil do zemědělského půdního fondu a na základě tohoto postupu vyvodil nepřípustnosti stavby stěžovatele, nemůže být důvodem pro definitivní nepovolení stavby stěžovatele, když správní orgány zcela běžně povolují vynětí stavebních pozemků ze zemědělského půdního fondu“, směřuje tato námitka zjevně proti rozhodnutí o zamítnutí vydání dodatečného stavebního povolení a sám stěžovatel si je vědom skutečnosti, že pozemek z ochrany zemědělského půdního fondu vyňat nebyl. Jak v rozhodnutí uvedl již krajský soud: „Sám žalobce předestřel, že předmětný pozemek, na němž byla stavba realizována, nebyl vyňat ze zemědělského půdního fondu, byť žalobce tuto skutečnost bagatelizuje. Soud naopak akcentuje veřejný zájem na tom, aby stavebníci nerealizovali stavby bez příslušného povolení, a to tím spíše na pozemcích, které k tomu nejsou určeny, případně aby takové nelegální stavby byly následně odstraněny, nebudou-li dodatečně povoleny. Není přitom rozhodné, zda je záměrem stavebníka umístit stavbu v řídce zastavěné lokalitě či plně urbanizované oblasti. Započetí stavby musí zpravidla předcházet povolovací proces, který zajišťuje soulad právního a faktického stavu věci a současně předchází situacím, kdy nelze vydat dodatečné stavební povolení a stavba musí být odstraněna. Žalobce na tento jediný legitimní postup zjevně rezignoval a realizoval stavbu dříve.“ Stěžovatel si ostatně musel být vědom skutečnosti, že provedení stavby na dotčených pozemcích je nepřípustné: ze správního spisu je patrné, že o stavební povolení v minulosti bez úspěchu (několikrát) žádal.

[18] Jelikož předmětem řízení před krajským soudem bylo naplnění podmínek ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, který stanoví, že „stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo **provedené bez rozhodnutí vyžadovaného stavebním zákonem** nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena,“ přičemž

pokračování

v předcházejícím řízení bylo jednoznačně prokázáno, že takové rozhodnutí skutečně vydáno nebylo, nelze než uzavřít, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné.

[19] Pro úplnost soud uvádí, že z důvodu neúčelnosti samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku, neboť rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu po obstarání nutných podkladů pro rozhodnutí a zároveň ve lhůtě 30 dnů od zaplacení soudního poplatku.

4. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Protože Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, vrací se stěžovateli soudní poplatek uhrazený za tento návrh.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu